

Länsstyrelsen
Gävleborg

Naturvårdsenheten

BESLUT

2013-11-11

1 (12)

Dnr 511-5170-2011
61-228

Se sändlista

BESLUT OM UTVIDGNING AV BÖRNINGSBERGETS NATURRESERVAT

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken (1998:808) beslutar länsstyrelsen att ändra beslutet från 1996-12-10 (dnr 231-6212-95) genom att förklara det område som avgränsas på karta enligt bilaga 1 och 2, med de gränser som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska även fortsättningsvis vara Börningsbergets naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att ändra föreskrifterna för Börningsbergets naturreservat (21FS 2001:97) enligt ovannämnda beslut genom att förordna att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se Föreskrifter för naturreservatet).

Slutligen beslutar länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att ändra skötselplanen enligt ovannämnda beslut och fastställa reviderad skötselplan enligt bilaga 3 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska även fortsättningsvis vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft och det ersätter därmed tidigare beslut, varvid tidigare beslut, föreskrifter och skötselplan upphör att gälla. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, varvid tidigare föreskrifter upphör att gälla, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Börningsbergets naturreservat
NVR-id:	21-2000296
Kommun:	Ljusdal
Karta:	Ekonomisk karta 15E 9h
Lägesbeskrivning:	Ca 10 km S Fågelsjö, se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF 99TM):	N: 6845886 E: 479358
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen.
Fastigheter och markägare:	Tandsjö 7:21, Staten genom Naturvårdsverket
Areal (från VIC Natur):	Total areal 102 ha Därav landareal 101 ha Produktiv skogsmark 91 ha Därav naturskog* 83,8 ha *Areal från naturtyper enligt N2000
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av stort intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i området och att tillgodose friluftslivets behov av områden. Mer specifikt är syftet att bevara ett skogsbestånd av orörd karaktär med ett stort inslag av gamla och grova tallar. De värdefulla livsmiljöerna naturskogsartad brandpräglad tallskog, gammal högvuxen barrblandskog och granskog, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer ska ha gynnsamt tillstånd*. Strukturer som brandskadade träd, gamla träd, grova träd, senvuxna träd, hålträd, stående döda och döende träd, vindfällan och lågor ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

Naturreservatet omfattar natur som ingår i det europiska nätverket Natura 2000 som upprättats med ledning av direktiv från EU. Natura 2000 habitat: Västlig

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

taiga (9010), Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140), Skogsbevuxen myr (9740) samt Dystrofa sjöar och småvatten (3160) ska ha gynnsam bevarandestatus, liksom följande arter vilka är upptagna på bilaga 1 i Fågeldirektivet (79/409/EEC): spillkråka, tjäder och gråspett. Det ska finnas möjlighet för besökare att uppleva naturen i området.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras
- Brand bibehålls som störningsfaktor genom naturvårdsbränning i större delen av området
- Grandominerade områden i reservatet lämnas för fri utveckling
- Naturreservatet hålls tillgängligt för friluftsliv

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B6 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet. Föreskrifterna A1 och C3 utgör inte hinder för normalt underhåll av befintlig väg som går igenom naturreservatet.

A. *Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden*

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,

5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämna, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
6. bedriva mineralutvinning,
7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,
8. framföra motordrivet fordon, annat än på väg avsedd för motorfordonstrafik. Undantag gäller för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
11. utan länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för organiserade tävlingar eller militära övningar,

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gränser enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. Anläggning och underhåll av den stig, rastplats /grillplats, parkeringsplats och torrdass som finns i reservatet, enligt karta bilaga 4.
4. Underhåll och upprustning av Skogsmuseet, enligt karta bilaga 4.
5. Genomförande av naturvårdsbränningar, enligt karta bilaga 4.
6. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon, annat än på väg avsedd för motorfordonstrafik.
2. ta ved. Eldning är tillåten om egen ved tagits med,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in växter och svampar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
7. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten eller därmed jämförligt,
8. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar eller militära övningar,

Föreskrifterna 1 och 5 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

Andra föreskrifter som gäller för området

Hela naturreservatet är även Natura 2000-område (SE0630075). För verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 §§ miljöbalken. För Natura 2000-området finns en upprättad bevarandeplan med länsstyrelsens diarienummer 511-7923-05, 00-001-064.

Bakgrund

De västra och östra delarna av naturreservatet avsattes som domänreservat 1937, 1941 och 1961. Börningsbergets naturreservat bildades 1996 bestående av de två områdena, belägna 1 km från varandra. Områdets höga naturvärden har uppmärksammats i flera inventeringar och sammanställningar av värdefull natur. Börningsberget finns bland annat med i Länsstyrelsens rapport av urskogsartade skogar (Naturskogar i Gävleborgs län – en inventering av urskogsartade skogar, 1982) och i Länsstyrelsens naturvårdsprogram (Värdefull natur i Gävleborg, 1997).

Redan vid reservatsbeslutet 1996 fanns planer på att sammanslå dessa områden till ett större naturreservat och mellanliggande skogsområde beskrivs som övervägande gammal - överårig barrskog med bevaransvärda naturvärden.

Förändringar i förhållande till tidigare beslut

Revideringen av beslut, föreskrifter och skötselplan för Börningsbergets naturreservat har utgått från nuvarande förutsättningar och kunskapsläge för området. Det reviderade beslutet har också anpassats till nu gällande lagstiftning och riktlinjer. Naturreservatets syfte har omformulerats och preciserats, men syftet följer i allt väsentligt ändamålet med naturreservatet så som det formulerades då naturreservatet bildades. Flera föreskrifter har förtydligats och gjorts mer utförliga jämfört med det tidigare beslutet, nämligen: A4, A5, C4-5. Föreskrifterna A6, A9, A11, C6, och C8 har tillkommit. De föreskrifter som tillkommit innebär att mineralutvinning förbjuds (A6), samt förbud mot att sätta upp tavla, affisch, plakat, skylt eller göra inskrift (A9 och C6). Det är även förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för organiserade tävlingar eller militära övningar (A11 och C8). Syftet med dessa föreskrifter är att förhindra skada och slitage inom naturreservatet och behövs för att säkerställa syftet med naturreservatet.

Ändringar i två föreskrifter innebär en lättnad jämfört med det gamla beslutet. I föreskrift A8 har undantag lagts till i förbudet mot att framföra motordrivet fordon i form av att älgragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet tillåts. Föreskrift C2 "förbud mot att tälta, elda eller ta ved" har ändrats så att tältning är tillåtet, samt att det nu är tillåtet att elda om egen ved har tagits med. Dessa förändringar syftar till att underlätta för jakt och rörligt friluftsliv i området, eftersom naturreservatet ligger inom riksintresse för friluftslivet.

Skötselplanen har utökats och beskrivits mer utförligt, i syfte att underlätta förvaltningen av reservatet. Enligt formulering ur den gamla skötselplanen borde delar av reservatet på sikt brännas i syfte att främja naturvärdena. I den nya skötselplanen är naturvårdsbränning medtaget som en planerad skötselåtgärd.

Ärendets handläggning

Området ingår som ett av de skyddsvärda områden som uppmärksammades i Naturvårdsverkets rapport (2004) över skyddsvärda statliga skogar. En inventering av naturskogen som sammanbinder de äldre naturreservaten gjordes av Länsstyrelsen under 2001. Under 2006 värderades området av NA Stefansson AB och under samma år köptes marken från Sveaskog AB av staten genom Naturvårdsverket.

Beslut- och skötselplan remitterades den 10 september 2013 till berörda myndigheter och sakägare. Följande synpunkter inkom:

- Ljusdals kommun har inga synpunkter på utvidgningen av Börningsbergets naturreservat. De anser att en utökning av reservatet är till fördel för områdets vildmarkskaraktär och artrikedom men även för friluftslivet och turismen.
- Sveriges geologiska undersökning (SGU) kom med kompletterande information om områdets geologi. De har inget att invända mot utvidgningen av reservatet men framför önskemål om att det vore lämpligt att föreskrifterna för reservatet anger att länsstyrelsen kan ge tillstånd för provtagning av jordlager och berggrund så länge åverkan inte annat än obetydligt påverkar de värden som reservatet syftar till att bevara. Alla ingrepp som strider mot naturreservatets syften bör generellt vara förbjudna. Det gäller skogsbruk, dikning, byggande, täkt mm. Önskemål om provtagning liksom andra åtgärder som strider mot föreskrifterna kan i det enskilda fallet prövas genom begäran om dispens.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Utredningen i ärendet

Beskrivning av området

Börningsberget ligger i nordvästra hörnet av Gävleborgs län, men i Dalarnas landskap. Börningsbergets naturreservat omfattar Börningsbergets norra sluttning. Naturreservatet ligger ca 30 km väster om Los och ca 7 km sydväst om Hamra nationalpark. Från avfarten vid riksväg 45 är det ca 2,5 km in till Börningsbergets naturreservat. Området ligger ca 460-500 meter över havet är och utgörs av skogsbeklädd moränmark med inslag av mindre våtmarker och tjärnar. Berggrunden utgörs av vulkaniska bergarter, huvudsakligen av basaltisk till andesitisk sammansättning, vilket bör ha gynnsam inverkan på markens näringsförhållanden.

Det västra området (tidigare västra reservatet) är beläget på blockfattig till blockig svagt kuperad moränmark. Flera små gölar förbundna med en mindre bäck ingår i områdets södra del. Området består av barrblandskog. I norr är beståndet av torr ristyp, olikåldrigt, luckigt och av låg bonitet. I söder, särskilt omkring gölarna och bäcken är marken bördig och örtrik.

Det östra området (tidigare östra reservatet) omfattar småkuperad moränmark med några, tidvis vattenfyllda sänkor och myrdråg.

De två ursprungliga områdena uppgick till en areal av 27 ha och reservatet utvidgas nu med ytterligare 75 ha, till största delen bestående av gammal tallskog.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

I det västra området är skogen av imponerande höjd och grovlek. Många träd är upp mot 400 år gamla. Torrakor och tallstubbar med brandspår samt kolrester i humusskiktet visar att skogen under mycket lång tid präglats av återkommande bränder. Viss plockhuggning och gallring har förekommit även efter det att området skyddades som domänreservat, men området ger ändå ett urskogsartat intryck med stora mängder död ved.

Skogen i det östra området utgörs av högrest granskog med spridda grova tallar och lövinslag. Framförallt kring de blötare partierna finns gamla lövträd som asp och sälg. Granskogen är omkring 250 år med inslag av tallar upp mot 400 år. I området förekommer rikligt med död ved, framförallt granlångor, i olika nedbrytningsstadier. Kolrester i marken antyder att även detta område brunnit. Innan området skyddades har skogen blädningshuggits och vindfällda träd tagits tillvara.

Området som är beläget mellan de ursprungliga delarna i Börningsbergets naturreservat består i sin helhet av gammal naturskog av främst tall. Ett dominerande trädskikt i hela området består av ca 300-åriga tallar, med en diameter som huvudsakligen överstiger 40 cm. Död ved i form av lågor och torrakor förekommer sparsamt till allmänt i området. Brandspår förekommer rikligt, främst genom brandljud i gammeltallarna. Området är inte opåverkat av skogsbruk, utan stubbar från dimensionsavverkningen förekommer allmänt i området. Det är dock uppenbart att en stor andel av de gamla tallarna lämnats.

Hela området har en rik flora och fauna knuten till naturskogsmiljöer med gott om gamla och grova barr- och lövträd, stående döda och döende träd och lågor. Ett flertal missgynnade och hotade lavar, mossor och vedsvampar har hittats i samband med inventeringsinsatser. Här förekommer bland annat de rödlistade (Gärdefors m.fl., 2010) vedsvamparna bågknotterskinn, blackticka, ostticka, kristallticka, lappticka, rosenticka och rynkskinn. Bågknotterskinn växer oftast på starkt murken, brunrötad granved i äldre barrskog av blåbärstyp eller i fuktig, örtrik barrskog och är funnen vid enbart ett fåtal lokaler i Sverige. Av rödlistade lavar i naturreservatet finns fynd av violettgrå tagellav, lunglav, skrovelav, stiftgelélav och smalskaftslav. Fågellivet i naturreservatet är rikt och här förekommer bland annat gott om hackspettsarter (tretåig hackspett, gråspett, spillkråka och större hackspett).

Andra sakförhållanden av betydelse för beslutet

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljömålet "Levande skogar" och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (Länsstyrelsens rapport 2006:19-21). Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen.

Börningsberget ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 som upprättats med ledning av direktiv från EU. Gränsen för Natura 2000-området (Börningsberget SE0630075) sammanfaller i och med detta beslut med naturreservatets gräns. Genom att hela detta område nu inkluderas inom naturreservatet säkras det långsiktiga skyddet av detta område ytterligare och underlättar länsstyrelsens förvaltning av området.

Området ligger inom den skogliga värdetrakten Orsa Finnmark som i "Strategi för formellt skydd av värdefulla skogar i Gävleborgs län" är en utpekad sammansatt skoglig värdetrakt. De skogstyper som ingår i värdetrakten är torr-frisk tallskog, torr-frisk gran- och barrblandskog och brandpräglad skog. Värdetraktens främsta kännetecken är de brandpräglade flerskiktade tallskogarna. Detta är en av de trakter i länet där det är allra viktigast att bibehålla brand som störningsfaktor. Värdetrakterna ska användas som underlag för långsiktigt skydd av skog. Genom att koncentrera naturskyddet till utpekade fungerande trakter har man generellt sett större möjligheter att långsiktigt bevara arter och biotoper. Att utvidga Börningsberget naturreservat ligger därför i linje med länets strategi.

Börningsberget finns med i länets naturvårdsprogram (Värdefull natur i Gävleborg, 1997:12) som ett område med mycket högt naturvärde (klass 2).

Börningsberget är av riksintresse för friluftslivet inom riksintresseområdet Orsa Finnmark. Börningsbergets naturreservat är ett värdefullt besöksobjekt för friluftslivet. Den högresta, mäktiga gamla skogen och ett skogsmuseum i naturreservatets sydvästra del utgör värdefulla sevärdheter och viktiga turistmål.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Motiv till ändringarna

Ändringarna i föreskrifterna för naturreservatet motiveras med en anpassning till nu gällande lagstiftning och riktlinjer. Flera föreskrifter har förtydligats och gjort mer utförliga, för att vidhålla och säkerställa syftet med reservatet.

De föreskrifter som innebär en skärpning mot tidigare beslut är: mineralutvinning förbjuds (A6), förbud mot att sätta upp tavla, affisch, plakat, skylt eller göra inskrift (A9 och C6) samt att utan länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för organiserade tävlingar eller militära övningar (A11 och C8). Dessa har lagts till för att förhindra skador och slitage på naturmiljön inom naturreservatet och för att upprätthålla syftet med reservatet.

De lättnader som har gjorts, nämligen: borttagande av förbud att tälta och elda (C2, eldning är tillåten om egen ved har tagits med), och undantag från förbudet att använda motordrivna fordon (A8) då det gäller älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet, syftar till att underlätta för jakt och friluftsliv i området. Naturreservatet är viktigt för rekreation och rörligt friluftsliv, vilket redan i tidigare beslut är en del av syftet med reservatet. Länsstyrelsen bedömer att dessa lättnader inte medför några negativa effekter på naturmiljön utan enbart har en positiv effekt för allmänheten.

Bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Enligt Ljusdals kommuns kommuntäckande översiktsplan (Översiktsplan för Ljusdals kommun, antagen 2010-02-22) ingår naturreservatet i område för naturvård och friluftsliv. I översiktsplanen skriver man att orörda, opåverkade och tysta vildmarksartade områden i Orsa Finnmark är av stor betydelse för rekreation och friluftaktivitet. De undantas därför från exploatering som skulle kunna skada dess värden. Det står även att det är av stor vikt att värdefulla naturtyper bevaras, dels för deras egenvärde och dels för den biologiska mångfaldens skull. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av naturreservatet överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekterna som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Enligt länsstyrelsens mening är föreskrifterna anpassade till naturreservatets syfte och bevarandevärdena i området.

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsen har beaktat proportionalitetsprincipen.

Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får

meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 7.

Beslut i ärendet har fattats av landshövdingen Barbro Holmberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschefen Ann Gudéhn, juristen Ann-Charlotte Nyman, biologen Martina Kluge, biologen Klas Andersson och biologen Ida Svartholm, varav den sistnämnda har varit föredragande.

Anna-Lena Österborg

Ida Svartholm

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Föreskriftskarta
5. Brytpunktskarta
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Gävleborg

Börningsbergets naturreservat Beslutskarta

Tillhör beslut
2013-11-11

Dnr 511-5170-2011
61-228

Bilaga 1

Beslutskarta för Börningsbergets
naturreservat

Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater
N: 6845886 E:479358

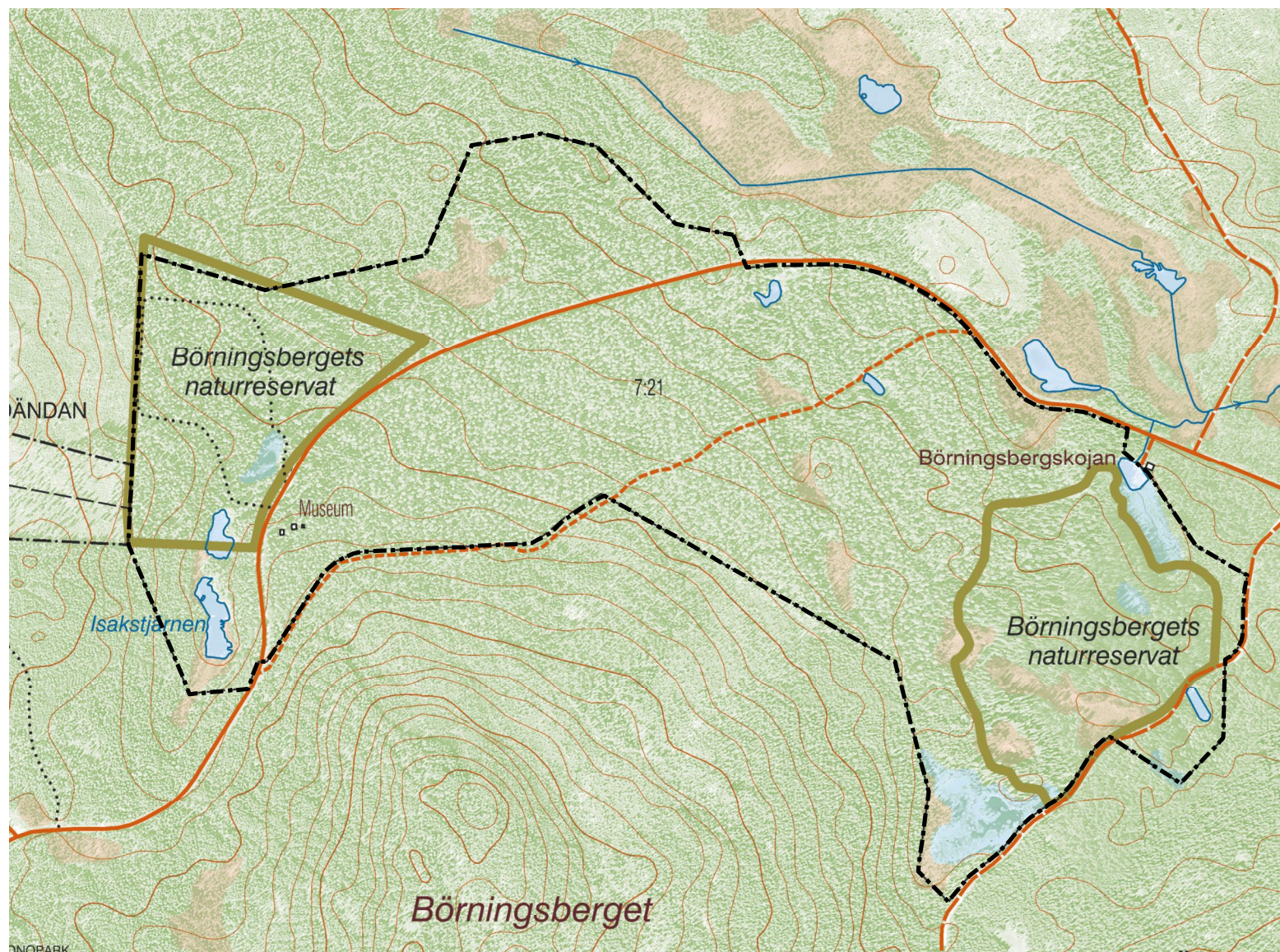
——— Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgränser

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Tillhör beslut
2013-11-11

Dnr 511-5170-2011 Bilaga 2
61-228

Länsstyrelsen
Gävleborg

Börningsbergets naturreservat Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater N: 6845886 E: 479358

Skala 1:100 000

 Börningsbergets naturreservat

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

© Lantmäteriet

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

010-255 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

**SKÖTSELPLAN FÖR
BÖRNINGSBERGETS
NATURRESERVAT**

2013-11-11

Dnr 511-5170-2011
61-228

Bilaga 3

1 (12)

Naturvårdsenheten

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR BÖRNINGSBERGETS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Börningsbergets naturreservat
NVR-id	21-2000296
Län	Gävleborg
Kommun	Ljusdal
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 102 ha Därav landareal 101 ha Produktiv skogsmark 91,2 ha Naturskog* 83,8 ha *Areal från naturtyper enligt N2000
Naturtyper enligt Natura 2000:	
3160 - Dystrofa sjöar och småvatten	1,0 ha
9015 - Västlig taiga - Barrblandskog	2,7 ha
9010 - Västlig taiga - Obestämd	44,6 ha
9012 - Västlig taiga - Tallskog	17,2 ha
9011 - Västlig taiga - Granskog	14,3 ha
7140 - Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	4,6 ha
9740 - Skogbevuxen myr	5,0 ha

Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Skog
Naturtyper	Brandpräglad tallskog, gammal granskog
Strukturer	Gamla träd, grova träd, senvuxna träd, hålträd, stående döda och döende träd, vindfällen och lågor, naturlig hydrologi
Växt- och djursamhällen	Fåglar, vedsvampar, mossor, lavar
Arter	
<u>Mossor</u> Vedtrappmossa <i>Anastrophyllum hellerianum</i> , S2, NT	<u>Fåglar</u> Spillkråka <i>Dryocopus martius</i> *
<u>Lavar</u> Garnlav <i>Alectoria sarmentosa</i> , S1, NT	Tretåig hackspett <i>Picoides tridactylus</i> *, VU
Violettgå tagellav <i>Bryoria nadvornikiana</i> , S3, NT	Gråspett <i>Picus canus</i>
Brunpudrad nållav <i>Chaenotheca gracillima</i> , S3	Tjäder <i>Tetrao urogallus</i> *
Stiftgelélav <i>Collema furfuraceum</i> , S3	<u>Svampar</u>
Smalskaftslav <i>Cybebe gracilentia</i> , S3, VU	Lappticka <i>Amylocystis lapponica</i> , S3, VU
Knottrig blåslav <i>Hypogymnia bitteri</i> , S3, NT	Bågnotterskinn <i>Chaetoporellus curvisporus</i> , VU
Skinnlav <i>Leptogium saturninum</i> , S2	Trådticka <i>Climacocystis borealis</i> , S2
Lunglav <i>Lobaria pulmonaria</i> , S3, NT	Doftskinn <i>Cystostereum murraini</i> , S3, NT
Skrovellav - <i>Lobaria scrobiculata</i> , S3, NT	Rosenticka <i>Fomitopsis rosea</i> , S3, NT
Kortskaftad ärgspik <i>Microcalicium ahlneri</i> , S3	Blackticka <i>Junghuhnia collabens</i> , S3, VU
Stuplav <i>Nephroma bellum</i> , S3	Grovticka <i>Phaeolus schweinitzii</i>
Bårdlav <i>Nephroma parile</i> , S3	Granticka <i>Phellinus chrysoloma</i> , S1, NT
Korallblylav <i>Parmeliella triptophylla</i> , S2	Ullticka <i>Phellinus ferrugineofuscus</i> , S2, NT
	Gränsticka <i>Phellinus nigrolimitatus</i> , S3, NT
	Tallticka <i>Phellinus pini</i> , S2, NT
	Vedticka <i>Phellinus viticola</i> , S1
	Rynkskinn <i>Phlebia centrifuga</i> , S3, NT
	Kilsporing <i>Skeletocutis kuehneri</i> , NT
	Ostticka <i>Skeletocutis odora</i> , S3, VU
	Kristallticka <i>Skeletocutis stellae</i> , VU
	*Arter upptagna på bilaga 1 i Fågeldirektivet, Natura 2000

Friluftsliv	Besöksobjekt, naturpedagogik, sammanhängande område med höga upplevelsevärden, naturlighet, kulturhistoria
Bebyggelse och anläggningar	Grillplats, parkeringsplats, torrtoalett, skogsmuseum* * Förvaltas av Ljusdals kommun

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Ända sedan förhistorisk tid området nyttjats av människor. I närområdet finns fynd av stenyxar och uppgift om förhistoriska boplatser vid sjöarna. I närområdet finns även rester efter fångstgropar. Fångstgropar har använts från stenålder och in på 1800-talet.

På 1600- och 1700-talet invandrade finnar till området som kom att kallas Orsa Finnmark. De byggde nya bosättningar och livnärde sig på svedjebruk och boskapsskötsel med skogsbete. Skogen i Orsa Finnmark var oskiftad fram till 1870-talet då en tredjedel av skogen (72 000 ha) i samband med storskiftet avsattes som allmänning – Orsa Besparingsskog, och resten kom att tillhöra Domänverket.

Inom reservatet är inget område helt opåverkat av avverkning. De största ingreppen gjordes innan domänreservaten kom till. En viss plockhuggning och gallring har även bedrivits efter att området avsattes som domänreservat. Det finns avverkningsstubbar av både gran och tall. Enligt uppgift avverkades en del träd i det östra reservatet för att bygga upp skogsmuseet. I de centrala delarna har vindfällan och torrakor tagits tillvara vilket medför att andelen död ved är relativt låg. Avverkningarna har varit dimensionsstyrda men uppenbart har ett mycket stort antal äldre träd lämnats och under senare tid har naturskogsstrukturer stärkts.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Det västra området (tidigare västra reservatet) är beläget på blockfattig till blockig svagt kuperad moränmark. Flera små gölar förbundna med en mindre bäck ingår i områdets södra del. Området består av barrblandskog. I norr är beståndet av torr ristyp, olikåldrigt, luckigt och av låg bonitet. I söder, särskilt omkring gölarna och bäcken är marken bördig och örtrik. Skogen är av imponerande höjd och grovlek. Många träd är 300-400 år gamla. Torrakor och tallstubbar med brandspår förekommer och skogen ger ett urskogsartat intryck med stora mängder död ved.

Det östra området (tidigare östra reservatet) omfattar småkuperad moränmark med några, tidvis vattenfyllda sänkor och myrdråg. Skogen utgörs av högre blåbärsgranskog med spridda grova tallar och lövinslag. Rikligt med död ved förekommer. Granarna är omkring 250 år och de äldsta tallarna omkring 400 år gamla.

Området som är beläget mellan de ursprungliga delarna i Börningsbergets naturreservat består i sin helhet av gammal naturskog av främst tall. Ett dominerande trädskikt i hela området består av ca 300-åriga tallar, med en diameter som huvudsakligen överstiger 40 cm. Död ved i form av lågor och torrakor förekommer sparsamt till allmänt i området. Brandspår förekommer rikligt, främst genom brandljud i gammeltallarna.

Hela området har en rik flora och fauna knuten till naturskogsmiljöer med gott om gamla och grova barr- och lövträd, stående döda och döende träd och lågor. Ett flertal missgynnade och hotade lavar, mossor och vedsvampar har hittats i samband med inventeringsinsatser. Här förekommer bland annat de rödlistade vedsvamparna bågknotterskinn, blackticka, ostticka, kristallticka, lappticka, rosenticka och rynkskinn. Bågknotterskinn växer enbart på starkt murken, brunrötad granved, mer sällan på tall och lövträd i äldre barrskog av blåbärstyp eller i fuktig, örtrik barrskog och är funnen enbart ett fåtal tillfällen i Sverige. Av rödlistade lavar i naturreservatet finns fynd av violettgrå tagellav, lunglav, skrovelav, stiftgelélav och smalskaftslav. Fågellivet i naturreservatet är rikt och här förekommer bland annat gott om hackspettsarter (tretåig hackspett, gråspett, spillkråka och större hackspett).

1.3.1.1 Brandhistorik

En analys av brandhistoriken i Hamraområdet gjordes inför utvidgningen av Hamra nationalpark med hjälp av dendrokronologisk korsdateringsmetodik. Sammanlagt identifierades ett 30-tal olika bränder. Den tidigaste daterade inträffade 1383 och den senaste år 2005. Det genomsnittliga brandintervallet mellan bränderna har varit kring 70-100 år. Det är väsentligt längre än vad som är vanligt längre ner i södra Norrland och Svealand men jämförbart med exempelvis Västerbottens inland. Kortaste intervall som observerades är 13 år och längsta 128 år. Antalet påvisade bränder ökar från 1600-talet och framåt. Detta skulle kunna bero på ökat mänskligt inflytande, men det är troligt att den viktigaste orsaken är uttunningen av materialet bakåt i tiden.

En provpunkt på bergsslutningen sydöst om Tandsjön hade inga bränder gemensamt med övriga provpunkter närmare Hamra nationalpark. Området brann fyra gånger med korta intervall under 1600-tal/tidigt 1700-tal (1624, 1656, 1679 samt 1706) och det ligger nära till hands att misstänka ett

samband med det finntorp som etablerades i Tandsjö 1620, bara någon km från provpunkten. Denna relativt bördiga bergssluttning vänd mot VSV bör ha varit gynnsam svedjemark. Den ökade agrarkulturen i regionen från och med 1600-talet har troligen haft ett inflytande på brandregimen, och sannolikt kom skogen att brinna mer regelbundet och med kortare intervall.

De geografiskt mest omfattande bränderna inträffade i Hamraområdet 1575, 1652 och 1703. Dessa år är sedan tidigare dokumenterade som stora brandår i landet. 1703 finns till och med noterat i samtida litteratur som ”brandåret”. Antalet detekterade bränder ebbar sedan ut kring 1850, men samtliga 1800-talsbränder är av ganska begränsad storlek, vilket resulterar i en lägre brandfrekvens redan från 1700-talet. För en hel del trakter ligger därför senaste brand ganska långt tillbaka och det är lätt att underskatta tidigare brandinflytande vid en översiktlig besiktning.

Sammanfattningsvis står det klart att Hamraområdet berörts av bränder under hela den tid som kan överblickas med hjälp av dendrokronologiska analyser (från 1300-talet och framåt). Även om denna analys visar på att stora skillnader i brandhistorik kan finnas mellan relativt närbelägna platser, är ändå slutsatsen att branden har haft en viktig roll i hela området – även kring Börningsberget.

I Börningsbergets naturreservat förekommer brandspår genom bland annat brandljud i gammeltallarna. Torrakor och tallstubbar med brandspår samt kolrester i humusskiktet visar också på att beståndet kommit upp efter brand.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

I västra delen av Börningsberget finns ett skogsbruksmuseum. Museet är en utställning med verktyg, slädar och annan utrustning som hört skogen och skogsarbetet till. Det finns två skogskojor, ett stall och en kolarkoja. Kolarkojan är byggd 1990 enligt gammal modell. Stormyrstugan byggdes 1905 vid Stormyren söder om Fågelsjön. Stormyrstugan är en övernattningsstuga, sk. Kronostuga som användes av revirets jägmästare och kronojägare i samband med skogliga förrättningar. Den nedmonterades och flyttades till Börningsberget i början på 70-talet. Lillskogsdammskojan uppfördes vid Lillskogsdammen i Kronoparken Lillskogshed. Denna stuga är en skogsförläggning för 16 man som var allmänt förekommande i trakten fram till 1940-talet. Nedmonterad och flyttad 1975.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Inga speciella geovetenskapliga bevarandevärden är kända inom reservatet.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Börningsberget är sedan länge ett uppskattat turistmål i kommunen. Många besöker reservatet för att uppleva den gamla skogsmiljön och för att se det friluftsmuseum med minnen från äldre tiders skogsbruk som finns på platsen. Skogsmuseet förvaltas sedan 1995 av Ljusdals kommun.

I anslutning till skogsmuseet finns en grillplats och informationsskylt om naturreservatet. Från samma plats utgår också en stig som sträcker sig genom det västra av de äldre domänreservaten. En parkeringsplats och två dass finns några hundra meter söder om museet längs vägen.

1.4 Källförteckning

- Beskrivning av föreslaget reservat vid fiskdammen i Börningsberget, krp Hamra sk VIII å Hamra revir, 1961, Domänverket
- Beslut om bildande av naturreservaten Börningsbergets domänreservat, 1996, dnr 231-6212-95, Länsstyrelsen i Gävleborg
- Bevarandeplan Natura 2000 – Börningsberget, 2005, dnr 511-7923-05, Länsstyrelsen i Gävleborg
- Gärdenfors, U. (ed), 2010, Rödlistade arter i Sverige 2010, Artdatabanken, SLU, Uppsala
- Hermansson, J-O, 1989, Kommentarer till lav- och vedsvampsförekomsten vid Börningsberget, dnr 231-14351-89
- Länsstyrelsens naturskogsinventering av Börningsberget, 2001, Länsstyrelsen i Gävleborg
- Naturskogar i Gävleborgs län – en inventering av urskogsartade skogar, 1982, Länsstyrelsen i Gävleborg
- Nitare, J, 2005, Signalarter – indikatorer på skyddsvärd flora över kryptogamer, Skogsstyrelsen
- Skyddsvärda statliga skogar – Dalarnas, Gävleborgs och Väster-norrlands län, 2004, Rapport 5342, Naturvårdsverket
- Strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län, 2006, Rapport 2006:19-21, Länsstyrelsen i Gävleborg
- Värdefull natur i Gävleborg, 1997, Rapport 1997:12, Länsstyrelsen i Gävleborg

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i 3 skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

1. Granskog, våtmarker och tjärnar med fri utveckling
2. Tallskog som sköts genom naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder
3. Friluftsliv och skötsel av anordningar

Skötselplanens skötselområde 1: Skog, våtmark och tjärnar med fri utveckling, ca 49 ha

Det tidigare västra reservatets barrblandskog med höga, grova träd, domineras delvis av gammal granskog. Kring tjärnar och bäck är marken bördig och örtrik. Många träd kring 300 år gamla. Skogen befinner sig i ett sent utvecklingsstadium där lövträd har börjat konkurrerats ut. Östra delen av reservatet (tidigare östra reservatet), har en liknande karaktär med stor andel gran. Här är terrängen småkuperad med tidvis vattenfyllda sänkor och myrdråg. Naturvärdena kvarstår eller förstärks genom fri utveckling.

Målbild

Grandominerade barrskogar t.ex. områden som klassats som västlig taiga, utvecklas fritt genom intern dynamik och blir gradvis alltmer naturskogsartade genom att mängden död ved, gamla träd etc. tilltar. Arealerna av angivna naturtyper förändras mycket lite och enbart som en följd av naturliga processer.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av naturskogar som uppfyller kvalitetskraven för västlig taiga – granskog (9011) är konstant eller ökar. Enligt nuvarande uppgifter finns 14,4 ha västlig taiga - granskog i naturreservatet.
- Våtmarkernas hydrologi påverkas inte negativt av mänskliga ingrepp.
- Utbredningen av dystrofa sjöar och småvatten (3160) är 1 ha.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder är för närvarande planerade i området.

Skötselplanens skötselområde 2: Tallskog som sköts genom naturvårdsbränning, ca 53 ha

Gammal naturskog av främst tall. Ca 300-åriga tallar förekommer rikligt i området. Brandspår förekommer rikligt, främst genom brandljud i gammeltallarna. Död ved i form av lågor och torrakor förekommer sparsamt till allmänt i området.

Målbild

Ett brandpräglat borealt skogslandskap med naturliga störningar, främst i form av brand. Levande träd med brandljud samt brandpåverkad död ved i olika grovlekar och nedbrytningsstadier förekommer, samt arter gynnade eller knutna till brand. Det finns en kontinuitet av träd där det har skapats en naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av naturskogar som uppfyller kvalitetskraven för västlig taiga - tallskog (9012) är konstant eller ökar. Enligt nuvarande uppgifter finns 17,2 ha västlig taiga - tallskog i naturreservatet.
- Områdets struktur och sammansättning är tydligt påverkat av brand och branden har en tydlig roll i områdets utveckling.
- I perioder efter brand/bränning präglas området av betydande mängder död ved och typiska arter som etablerar sig efter branden.
- Det ska eftersträvas att slät tallkapuschongbagge (*Stephanopachys linearis*), och grov tallkapuschongbagge (*Stephanopachys substriatus*), upptagna på bilaga 2 i Art- och Habitatdirektivet (92/43/EEC), ska uppträda i naturreservatet efter naturvårdsbränning.

Skötselåtgärder:

Naturvårdsbränning tillämpas som ett sätt att efterlikna naturlig branddynamik. Lämpliga delar av skötselområdet bränns med max 75 års mellanrum. Innan bränningarna tas en detaljerad brandplan fram för området. Hur naturvårdsbränningen i detalj ska genomföras regleras i brandplanen samt i avtal med entreprenörer.

Skötselplanens skötselområde 3: Information och friluftsliv

Bevarandemål:

- Naturreservatets gränser är väl markerade
- Vägskylt till naturreservatet finns vid väg 45
- En väl underhållen parkering för bilar och bussar finns (för placering se skötselkarta). Bussar ska ha möjlighet att vända på parkeringsplatsen
- Ett väl underhållet torrdass ska finnas vid parkeringen
- Vägvisning från parkeringen till naturreservatet finns
- 2 st väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av naturreservatet finns (för placering se skötselkarta)
- En väl underhållen entréplats mitt emot skogsmuseet finns med skyltning som visar vandringsstigar, bänkar och bord, eldningsplats och soptunna
- Minst en väl markerad och underhållen vandringsstig finns (för sträckning se skötselkarta)
- Skogsmuseet underhålls och bevaras i bra skick. Sly och smågranar får röjas undan så att museet hålls öppet.

Skötselåtgärder:

Naturreservatets utvidgning gränsmarkeras. Årligt underhåll av gränsmarkeringar, informationstavlor, parkeringsplats och stigar. (Skogsmuseet förvaltas av Ljusdals kommun enligt avtal.)

3. Uppföljning

Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i ”Uppföljning av skyddade områden i Gävleborgs län - policy och översiktlig plan 2012”.

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Av länsstyrelsen tillförordnade naturbevakare eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering till länsstyrelsen av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning efter genomförd naturvårdsbränning genomförs för:

- Utbredning av andelen tallskog
- Tallföryngring
- Förekomst av brandgynnade arter

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 6:e år för:

- Gränsmarkering
- Informations- och vägvisningsskyltar
- Parkeringsplats
- Led och stig

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 12:e år för:

- Utbredning av naturtyper (areal)
- Trädslagsfördelning

Detta görs inom Gävleborgs läns samlade uppföljning av skyddade områden, enligt fastställd policy och översiktlig plan.

Uppföljning av arealen brunnen skog på region/trakt eller områdesnivå sker även obligatoriskt vart 6:e år inom Gävleborgs läns uppföljning för skyddade områden enligt riktlinjer beslutade av Naturvårdsverket (rapport 6397 ”Uppföljning av skyddade områden i Sverige, Naturvårdsverket 2010”).

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Priori- tering	Finansiering
Underhåll av naturreservatets gränser	Vid behov	Naturreservatets gränser	1	Skötselanslaget
Nya informationsskyltar sätts upp och underhålls	Vid behov	Se karta sidan 12	1	Skötselanslaget
Röjning och markering av stigar	Vid behov	Se karta sidan 12	1	Skötselanslaget
Underhåll av rastplats, eldstad och torrdass	Vid behov	Se karta sidan 12	1	Skötselanslaget
Naturvårdsbränning	Efter upprättande av brandplan	Skötselområde 2	1	Skötselanslaget

Uppföljning av reservatets gränser, vägvisning och friluftsanordningar	Vart 6:e år	Se karta sidan 12	2	Skötselanslaget
Uppföljning av utbredning av naturtyper och trädslagsfördelning	Vart 12:e år	Hela reservatet	3	Skötselanslaget

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare så kan det vara lämpligt att skötselplanen revideras om 15 år.

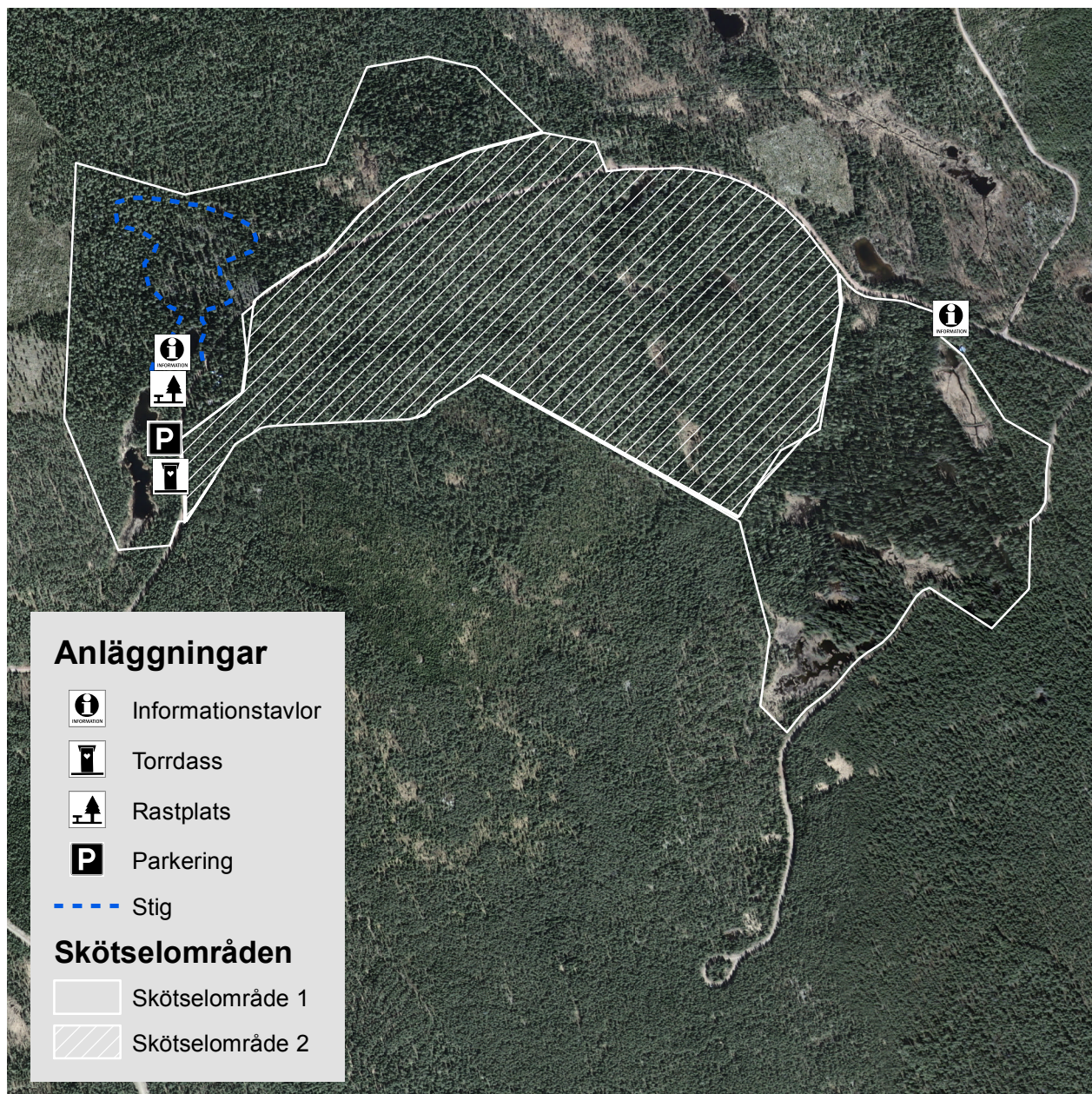

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2013-11-11

Dnr 511-5170-2011 12 (12)
61-228

Börningsbergets naturreservat Skötselkarta

Bakgrundskarta: Ortofoto

Karta tillhörande skötselplan för Börningsbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Skala 1:12 000

Centrumkoordinater N: 6845886 E: 479358

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010 - 225 10 00

010 - 225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

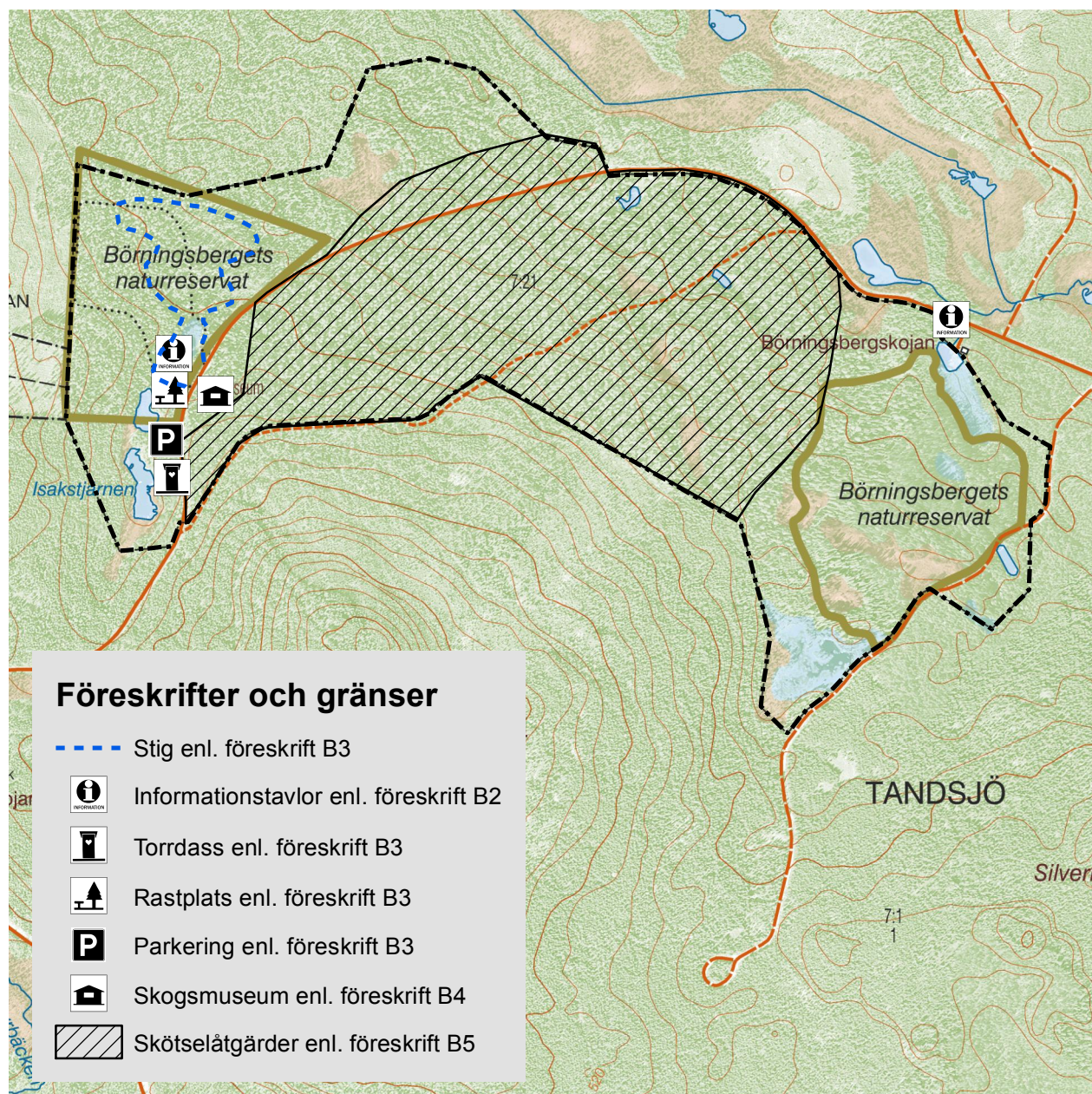
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2013-11-11

Dnr 511-5170-2011
61-228

Bilaga 4

Börningsbergets naturreservat Föreskriftskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:12 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Föreskriftskarta för Börningsbergets naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater N: 6845886 E: 479358

--- Naturreservatsgräns

© Lantmäteriet

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

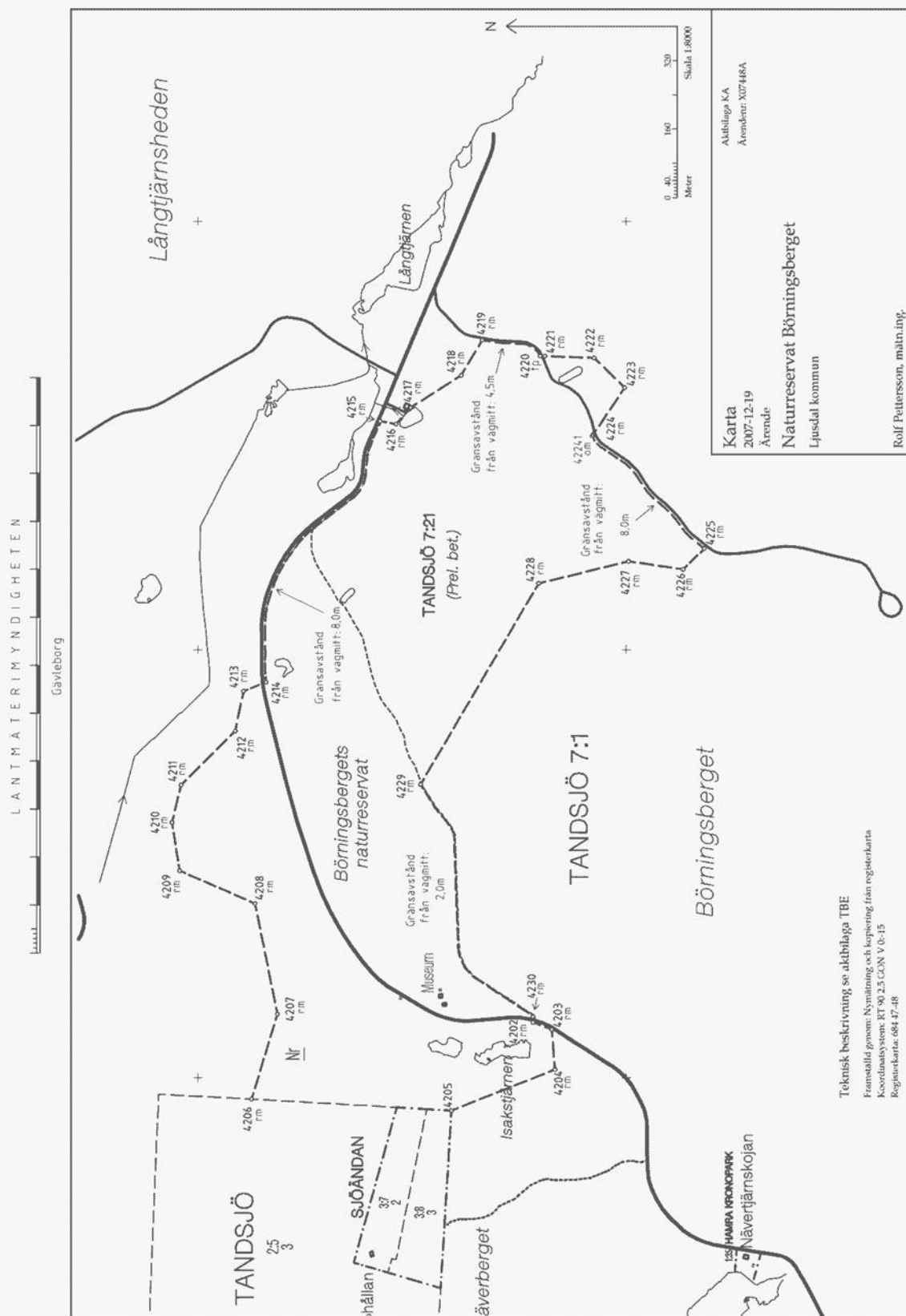
Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010 - 225 10 00

010 - 225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

Teknisk beskrivning

Aktbilaga TBE

2007-12-19

Ärendenummer
x07448ARolf Pettersson
Lantm.ing.Ärende **Naturreservat Börningsberget**

Punktnummer	X	Y	Markering
4202	6848217.69	1436129.00	Rör i mark, ny
4203	6848174.08	1436112.75	Rör i mark, ny
4204	6848166.80	1436018.96	Rör i mark, ny
4205	6848408.38	1435923.20	Rör i mark, ny
4206	6848875.12	1435950.03	Rör i mark, ny
4207	6848814.73	1436148.55	Rör i mark, ny
4208	6848867.08	1436406.52	Rör i mark, ny
4209	6849043.43	1436483.43	Rör i mark, ny
4210	6849060.76	1436595.98	Rör i mark, ny
4211	6849039.88	1436683.72	Rör i mark, ny
4212	6848913.16	1436809.83	Rör i mark, ny
4213	6848894.00	1436902.91	Rör i mark, ny
4214	6848841.33	1436923.42	Rör i mark, ny
4215	6848574.49	1437533.49	Rör i mark, ny
4216	6848537.67	1437526.72	Rör i mark, ny
4217	6848503.76	1437565.07	Rör i mark, ny
4218	6848385.49	1437640.51	Rör i mark, ny
4219	6848336.46	1437722.81	Rör i mark, ny
4220	6848201.43	1437685.62	Träpåle, ny
4221	6848190.03	1437685.22	Rör i mark, ny
4222	6848075.37	1437681.15	Rör i mark, ny
4223	6848003.82	1437611.77	Rör i mark, ny
4224	6848077.76	1437501.70	Rör i mark, ny
42241	6848079.66	1437498.87	Omarkerad
4225	6847817.97	1437235.66	Rör i mark, ny
4226	6847867.47	1437187.26	Rör i mark, ny
4227	6847994.77	1437206.08	Rör i mark, ny
4228	6848204.73	1437154.54	Rör i mark, ny
4229	6848480.57	1436684.91	Rör i mark, ny
4230	6848217.74	1436143.01	Rör i mark, ny

Framställd genom: Nymätning och kopiering från registerkarta
 Koordinatkvalitet: Inre 25-500 mm, Yttre 25-500 mm
 Registerkarta 684 47-48